

**ANAOKULU ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM PROGRAMLARINDA DRAMA
ETKİNLİKLERİNE YER VERME DURUMLARININ İNCELENMESİ**

**RESEARCH INTO PRESCHOOL TEACHERS' USE OF DRAMA ACTIVITIES
IN EDUCATION PROGRAMMES**

Bil. Uzm. Zahide DALBUDAK
Ankara Üniversitesi
Ev Ekonomisi Yüksek Okulu
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü

Doç. Dr. Aysel KÖKSAL AKYOL
Ankara Üniversitesi
Ev Ekonomisi Yüksek Okulu
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü
koksalsaysel@gmail.com

ÖZET

Araştırma; anaokullarında görev yapan öğretmenlerin, drama etkinliklerini kullanma durumlarını belirlemek amacı ile planlanmıştır. Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bağımsız anaokullarında görev yapan öğretmenler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Ankara il merkezinde bulunan, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı yirmi bağımsız anaokulunda görev yapan ve araştırmaya gönüllü katılan, yüz on üç öğretmen bu araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan "Öğretmenlerin Drama Etkinliklerini Kullanma Durumlarının Değerlendirilmesi Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada, elde edilen veriler SPSS programına aktarılmış ve frekans dağılım tabloları oluşturulmuştur. Bu araştırmanın sonucunda; anaokulu öğretmenlerinin % 69'unun drama eğitimi aldığı, %65.1'inin drama etkinliğini kendisinin planladığını, drama etkinliğini planlarken sırasıyla en çok çocuğun gelişim özelliklerine, ilgisine, gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına dikkat ettikleri, drama etkinliğini planlarken en çok çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamayı, yaratıcılıklarını geliştirmeyi amaçladıkları belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca, anaokulu öğretmenlerinin %61.1'inin drama etkinliğine günlük programlarında hafta bir veya birkaç defa yer verdiği, araç-gereç olarak sıklıkla giysileri, kuklaları, sözsüz müzik kasetlerin, maskeleri, afişleri ve resimleri kullandıkları, %58.1'inin drama etkinliğini drama odasında yaptıkları, % 34.1'inin dramada bütün aşamalara kullandıkları, %23.9'unun drama etkinliğinde aile katılım çalışmalarına yer verdiği ve dramada kullanılan teknikler konusunda genellikle yetersiz oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğretmen, drama

ABSTRACT

This research was planned to identify how teachers working in preschool education institutions use drama activities in their education programmes. The population of the study was composed of teachers working in kindergartens affiliated to the Ministry of National Education in the provincial center of Ankara. The sampling

consisted of one hundred and thirteen teachers who participated in the study voluntarily. As a measurement tool, an “Assessment Scale for Teachers’ Use of Drama Activities” that was prepared by the researchers was used in the study. The obtained data were coded into the SPSS program and frequency distribution tables were constructed. The results of the study revealed that 69% of the preschool teachers had received drama education, and 65.1% planned the drama activities themselves. While planning the drama activities, the teachers were mostly careful about the development characteristics of children, their interests, requirements and individual differences. Moreover, their most common objectives were to enable children to express themselves better and to improve their creativity. The research also revealed that 61.1% of the preschool teachers conducted drama activities once or a few times a week; they often used clothes, puppets, instrumental music cassettes, masks, banners and pictures as tools and equipment; 58.1% carried out the drama activity in the drama room; 34.1% used all the stages in drama; 23.9% included family involvement studies in drama; and they were inadequate in the techniques used in drama.

Key Words: Preschool education, teacher, drama

GİRİŞ

Okul öncesi eğitim, çocuklara belli davranışları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek açısından önemlidir. Duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, girişimci ve araştırmacı, öz denetimini sağlayabilen, kendisinin ve başkasının haklarına saygılı, yeteneklerini kullanma becerisine ve kültür değerlerine sahip, ruhsal ve bedensel özellikler yönünden sağlıklı bireyler yetiştirmek ancak okul öncesi dönemdeki çocukların eğitimine gerekli önemi vermekle sağlanabilir. Okul öncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim süreci olarak ifade edilmektedir (Aral vd, 2002, Anonim, 2006; Aral vd. 2007).

Bireyin eğitiminin başladığı okul öncesi dönemde, çocuklar içinde yaşadığı ortamı algılamaya, öğrenmeye, tanımaya çabalar ve dokunarak, görerek, yaşayarak öğrenir. En doğal öğrenme yollarından biri olan oyun çocukların yaşayarak öğrenmelerinde önemli bir araçtır. Çocuk oyunları desteklendiği zaman bir sanat şekli, sosyalleşme etkinliği ve öğrenme biçimi olan dramaya dönüşür. Drama kavramı bazen bir yöntem, bazen bir alan, bazen de bir disiplin olarak kabul edilmekte olup son yıllarda eğitim programlarında bir yöntem olarak yoğun bir şekilde kullanıldığı dikkati çekmektedir (Üstündağ, 1996; Üstündağ, 1998). Drama, önceden yazılı bir metin olmadan, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, anıları ve bilgilerine dayalı olarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlamalar olarak tanımlanır (San, 1999). Drama çalışmaları çocuklara farklı düşünceler kazanma ve kendini geliştirme olanağı sunar. Drama çalışmaları çocukların bağımsız olmalarına yardımcı olur. Çevresindeki bireylerle etkileşim ortamı yaratan drama çalışmaları ile çocuk yaparak, yaşayarak öğrenir, hem kendisini hem de çevresini daha iyi tanır (Wessels, 1987; O’Neil ve Lambert, 1990; Pinciotti, 1993; Batak, 1997; Aral vd., 2001; Güven, 2001; Köksal Akyol, 2003a; Köksal Akyol, 2003b). Küçük yaşlardan itibaren çocukların

drama çalışmalarına katılmalarını sağlamak hem gelişim alanlarını desteklemek hem de kendilerini tanımalarına ve keşfetmelerine fırsat vermek, yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarını sağlamak açısından önemlidir (Aral vd. 2007).

Okul öncesi eğitimde drama etkinliklerini planlarken ve uygularken okul öncesi eğitim alanında çalışan öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenler, okul öncesi eğitim ile ilgili donanımlarının yanı sıra drama ile ilgili olarak da gerekli bilgi ve deneyime de sahip olmalıdırlar. Okul öncesi eğitim alanında çalışan öğretmenlerin ve drama liderlerinin okul öncesi dönemin önemi, çocukların içinde buldukları gelişim döneminin özellikleri, bu çocuklarla çalışırken, drama etkinliklerinin planlarken ve uygularken nelere dikkat edecekleri konularında kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir (Köksal Akyol, 2003c, Köksal Akyol ve Koçer Çiftçi, 2004)

Anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliklerini kullanma durumlarını inceleyen araştırmaların yapılmış olduğu dikkati çekmektedir. Girgin (1999) tarafından okul öncesi eğitim kurumlarında drama etkinliğine yer verme durumunu belirlemeye yönelik yapılan bir araştırma sonucunda, okul öncesi eğitim kurumlarının çoğunda drama etkinliğinin yer aldığını, bu etkinliğin eğitim programı içinde bir sanat eğitimi alanı olarak ayrı bir zamanda ya da programa yayılmış bir şekilde yöntem olarak uygulandığını belirlenmiştir. Güven (2001)'in yaptığı diğer bir araştırmada ise, drama liderinin ve anaokulu öğretmenin yaşlarının, eğitim durumlarının, çalışma sürelerinin, çalıştıkları çocuk sayısının, drama ile ilgili görüşlerini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Ömeroğlu vd. (2004), okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama çalışmaları hakkındaki görüşlerini incelemişlerdir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama çalışmaları konularında yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Dalbud ve Köksal Akyol (2007) tarafından yapılan başka bir araştırmada, anaokulu öğretmenlerinin mezun oldukları bölümün drama etkinliklerini planlarken çocukların gelişim dönemi özelliklerine dikkat etmeleri üzerinde anlamlı bir farklılığa neden olduğu belirlenmiştir. Çocuk gelişimi ve okul öncesi öğretmenliği mezunlarının drama etkinliğini planlarken çocukların gelişim özelliklerini çocuk gelişimi ve eğitimi ile okul öncesi öğretmenliği bölümlerinden mezun olanlara göre daha çok dikkate aldıkları bulunmuştur. Bu araştırmada hizmet süresinin drama etkinliklerini planlarken dikkat edilen faktörler üzerinde istatistiksel olarak bir farklılığa neden olmadığı sonucuna da ulaşılmıştır.

Literatür incelendiğinde, okul öncesi eğitim alanında çalışan öğretmenlerin drama etkinliklerini kullanmalarına yönelik araştırmaların yeterli olmadığı dikkati çekmektedir. Oysa okul öncesi dönemde olan çocukların eğitiminde dramanın rolü dikkate alındığında, bu konu üzerine araştırma yapmanın gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenlerden dolayı araştırmada, anaokulu öğretmenlerinin eğitim programlarında drama etkinliklerine yer verme durumlarının incelenmesi belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, Ankara il merkezinde bulunan, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokullarında görev yapan yüz otuz dört öğretmenden araştırmaya gönüllü olarak katılan yüz on üç öğretmen oluşturmaktadır.

Ölçme Aracı

Anaokulu öğretmenlerin drama etkinliklerini eğitim programlarında drama etkinliklerine yer ver durumlarının değerlendirilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Anket Formu kullanılmıştır. Anket Formu'nda, genel olarak anaokulu öğretmenlerinin demografik bilgilerine, drama etkinliğini planlama durumlarına yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket Formu'nda, anaokulu öğretmenlerinin birden fazla seçeneği işaretlemelerine olanak sağlanmış ve açık uçlu sorular aracılığı ile nitelik açıdan daha zengin verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır. Anket oluşturulduktan sonra, öğretmenlerin drama etkinliğini planlama durumlarını ölçme geçerliliğini belirlemek için çocuk gelişimi ve eğitimi uzmanı, okul öncesi öğretmeni ve drama öğretmeni olmak üzere yedi uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan anket soruları ile ilgili görüşlerini açıklayarak belirtmeleri istenmiş ve alınan geri bildirimlerle anket yeniden düzenlenmiştir.

İşlem

Araştırmacılar, idareciler aracılığıyla düzenlenen toplantı sırasında öğretmenlere anket formunun öğretmenlerin drama etkinliğini planlama durumlarını belirlemeyi amaçladığını açıklamışlardır. Araştırmacılar o anda anaokulunda bulunmayan öğretmenlere ve araştırmaya katılmak istemeyen öğretmenlere anket formu vermemiş, araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmenlere anketleri dağıtmış, anketlerin gerçeğe uygun ve eksiksiz bir biçimde doldurulması için gerekli bilgilendirmelerde bulunmuştur. Öğretmenler tarafından doldurulan anketler bir araya getirilerek, veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Anket Formu ile elde edilen tüm veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) istatistik programına girilmiştir. Elde edilen verilerden frekans dağılım tabloları oluşturulmuştur (Büyüköztürk, 2002).

BULGULAR VE TARTIŞMA

Anaokulu öğretmenlerinin eğitim programlarında drama etkinliklerine yer verme durumlarının incelenmesi amacı ile yapılan araştırmada elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

Anaokulu öğretmenlerinin demografik bilgilerine ilişkin sonuçlar incelendiğinde, anaokullarında çalışan öğretmenlerin tümünün (% 100) kadın olduğu dikkat çekmektedir. Anaokulu öğretmenlerin % 79.6'sının lisans mezunu, % 20.4'ünün ise ön lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin % 41.6'sı çocuk gelişimi ve okul öncesi öğretmenliği, % 23.9'u okul öncesi öğretmenliği, % 20.4'ü çocuk gelişimi ve eğitimi ve % 14.1'i ise seramik öğretmenliği, ev idaresi ve aile ekonomisi, sosyal bilimler, el sanatları eğitimi bölümü, resim bölümü, çocuk gelişimi ve beslenme bölümü gibi diğer bölümlerden mezun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 36.3'ünün 21-30 yaşları arasında, % 44.2'sinin 31-40 yaşları arasında, % 19.5'inin ise 41 yaş ve üzerinde olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin, % 56.6'sının 0-10 yıl hizmet süresine, % 43.4'ünün ise 11 yıl ve üstü hizmet süresine sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin, % 20.4'ünün kurumlarındaki çalışma sürelerinin bir yıldan az, % 61.9'unun 1-5 yıl arası, % 17.7'sinin ise 6-10 yıl arasında olduğu, ayrıca öğretmenlerin çalışma saatlerinin % 80.5'inin tam gün, % 19.5'inin ise yarım gün olduğu bulunmuştur. Anaokulu öğretmenlerinin, % 74.3'ünün 5-6 yaş grubu (49-72 ay) ile % 25.7'sinin ise 3-4 yaş grubu(24-48 ay) ile çalıştığı belirlenmiştir. Anaokulu öğretmenlerinin % 55.8'inin 21 ve daha fazla çocuk, % 31'inin 16-20 çocuk, % 13.3'ünün 15 ve daha az çocukla çalıştığı saptanmıştır.

Tablo 1. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Eğitimi Alma ve Drama Eğitimine Devam Etme Durumuna İlişkin Dağılımlar

Drama Eğitimi Alma Durumu	n	%
Evet	78	69.0
Hayır	35	31.0
Toplam	113	100.0
Drama Eğitimine Devam Etme Durumu		
Evet	6	5.3
Hayır	88	77.9
Yanıtsız	19	16.8
Toplam	113	100.0

Tablo 1 incelendiğinde, anaokulu öğretmenlerinin % 69'unun drama eğitimi aldığı, % 31'inin ise drama eğitimi almadığı görülmektedir. Bu sonuçtan yola çıkarak, araştırmaya dahil edilen öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun drama eğitimi almış olduğu söylenebilir Gürol (2002) okul öncesi eğitim öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmada, öğretmenlerin 2/3'ü hizmet içi eğitimin dışında başka bir eğitim almadıklarını, özellikle 10 yıl ve üstü deneyime sahip öğretmenlerin alanıyla ilgili bölümde öğrenim görürken eğitim programlarında drama eğitiminin olmadığı belirlemiştir. Tablo 1'e göre; drama eğitimi aldığını belirten anaokulu öğretmenlerinin % 77.9'unun drama eğitimlerine devam etmediği ve drama eğitimlerine devam eden anaokulu öğretmenlerinin oranının yalnızca % 5.3 olduğu görülmektedir. Erken çocukluk eğitimi içinde drama etkinliklerinin büyük bir rolü olduğu dikkate alındığında, öğretmenlerin bu alanda yeterli bilgi ve deneyime sahip

olmalarının ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Günümüzde okul öncesi eğitim alanında çalışan anaokulu öğretmenlerinin azımsanmayacak bir oranının hiç drama eğitimi almadığı bilinmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin dramayı yaşantı yoluyla öğrenmelerine yönelik fırsatların yaratılmasının ve de her şeyden önce öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye istekli olmalarının ve çabalamalarının oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Dahil Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Anaokullarında Drama Etkinliğini Planlayan Kişi ve/veya Kişilere İlişkin Dağılımlar

Drama etkinliğini Planlayan Kişi ve/veya Kişilere İlişkin Durum*	n %
Öğretmen	84 65.1
İdareci/eğitim sorumlusu ve öğretmen	12 9.3
İdareci ya da eğitim sorumlusu	6 4.7
Diğer (Drama Öğretmeni / Stajyer)	27 20.9
Toplam**	129 100.0

*Bu tablodaki maddeler, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

**Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 2'ye göre; anaokulu öğretmenlerinin % 65.1'i drama etkinliğini öğretmen olarak kendilerinin planladığını, % 20.9'u anaokullarına gelen drama öğretmeni ya da stajyerlerin drama etkinliklerini planladıklarını ifade etmişlerdir. Köksal Akyol (2003b)'a göre, drama etkinliğini uygulayan kişi olarak öğretmen, kendi grubunun gelişimsel özelliklerini, ilgi ve gereksinimlerini çok iyi bilmeli ve yapacağı tüm etkinlikleri kendisi planlamalıdır. Drama etkinliği, çocukların gelişimleri, gereksinimleri, ilgileri ve ayrıca okul öncesi eğitimin amaç ve ilkeleri göz önüne alınarak planlanmalı ve uygulanmalıdır. Ancak araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin %25,6'sının drama etkinliklerini kendilerinin planlamadığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğini Planlarken Dikkat Ettikleri Unsurlara İlişkin Dağılımlar

Drama etkinliğini Planlarken Dikkat Edilen Unsurlar*	n	%
Çocukların gelişim özellikleri	97	21.6
Çocukların ilgisi	92	20.5
Çocukların gereksinimleri	77	17.2
Çocukların bireysel farklılıkları	67	15.0
Okulun fiziksel koşulları	46	10.3
Okulda bulunan materyaller	43	9.6
Okulun bulunduğu bölgenin özellikleri	26	5.8
Toplam**	448	100.0

*Bu tablodaki unsurlar öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 3'e göre; anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğini planlarken sırasıyla en çok çocuğun gelişim özelliklerine (% 21.6), çocukların ilgisine (% 20.5), çocukların gereksinimlerine (%17.2) ve çocukların bireysel farklılıklarına (% 15) dikkat ettikleri görülmektedir. Drama etkinliğini planlarken okulun fiziksel koşullarını dikkate alan anaokulu öğretmenlerinin oranı %10.3, okulda bulunan materyallere dikkat edenlerin oranı % 9.6, okulun bulunduğu bölgenin özelliklerine dikkat edenlerin oranı ise % 5.8'dir. Drama etkinliği planlanırken çocukların gereksinimlerine, bireysel farklılıklarına, okulun fiziksel koşullarına, okulda bulunan materyallere, okulun bulunduğu bölgenin özelliklerine dikkat edilmesi gerekir. Bu sayılan noktaların biri diğerinden daha az önemli değildir. Aysan vd. (2004)'nin yaptıkları bir araştırmada, öğretmen adaylarının drama etkinliğini planlarken çocuğun gelişim özelliklerine, dramanın temel öğelerine, uygun ortam olmasına, çocukların yaratıcılıklarına dikkat ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliği Planlarken Ve Uygularken Çocuklarda Kazandırılmayı Amaçladıklarına İlişkin Dağılımlar

Drama etkinliğini Planlarken ve Uygularken Kazandırılması Amaçlananlar*	n	%
Çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamak	106	11.2
Yaratıcılıklarını geliştirmek	96	10.1
Özgüven duygusunu geliştirmek	88	9.3
Sosyal duygusal gelişimini desteklemek	82	8.6
Kendini ve başkalarını tanımalarını sağlamak	81	8.5
İşbirliği, dayanışma ve paylaşma duygusunu geliştirmek	81	8.5
Dil gelişimini desteklemek	78	8.2
Grup dinamiğini yakalamak	74	7.8
Çocukların değişik olaylarla ilgili deneyim kazanmasını sağlamak	73	7.7
Bilişsel gelişimini desteklemek	66	7.0
Sorumluluk duygusunu geliştirmek	65	6.8
Psikomotor gelişimini desteklemek	59	6.3
Toplam**	949	100.0

*Bu tabloda yer alan kazandırılması amaçlananlar, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 4'e göre; anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğini planlarken ve uygularken sırasıyla en çok; çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamayı (%11.2), yaratıcılıklarını geliştirmeyi (% 10.1), özgüven duygusunu geliştirmeyi (% 9.3), sosyal duygusal gelişimini desteklemeyi % 8.6, kendini ve başkalarını tanımalarını sağlamayı (% 8.5) ve işbirliği, dayanışma ve paylaşma duygusunu geliştirmeyi (% 8.5) amaçladıkları görülmüştür. Dramanın genel amaçları yaratıcılık ve estetik becerilerin gelişimini desteklemek, sosyal gelişimi desteklemek, iletişim becerilerinin gelişimini desteklemek, toplumsal değerlerin gelişimini desteklemek, güven duygusunun gelişimini desteklemek, işbirliği yapabilme becerilerini geliştirmek, yeni deneyimler kazandırma ve deneyimleri kullanma olanağı sunmaktadır (Kandır 2003a). Bu nedenlerden dolayı tüm amaçların eşit şekilde programda yer alması gerekmektedir.

Tablo 5. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğine Günlük Programlarında Yer Verme Sıklıklarına Ve Drama Etkinliğini Bütünleştirdiği Diğer Etkinliklere İlişkin Dağılımlar

Drama Etkinliğine Günlük Programda Yer Verme Sıklığı	n	%
Günde bir veya birkaç defa	41	36.3
Haftada bir veya birkaç defa	69	61.1
Yanıtızsız	3	2.6
Toplam	113	100.0
Drama etkinliğinin Bütünleştirildiği Diğer Etkinlikler*	n	%
Türkçe dil etkinliği	98	25.3
Oyun etkinliği	94	24.2
Müzik etkinliği	75	19.3
Serbest zaman etkinliği	44	11.3
Sanat etkinlikleri	34	8.8
Fen-matematik etkinliği	24	6.2
Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları	19	4.9
Toplam**	388	100.0

*Bu tabloda yer alan drama etkinliğini bütünleştirici diğer etkinlikler, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 5'e göre; araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin % 61.1'inin drama etkinliğine günlük programlarında haftada bir veya birkaç defa, % 36.3'ünün ise günde bir veya birkaç defa yer verdiği görülmektedir. Buna göre, drama etkinliğine, günlük planda günde bir veya birkaç defa yer veren öğretmenlerin haftada bir veya birkaç defa yer veren öğretmenlerden az olduğu saptanmıştır. Bu durum öğretmenlerin günlük planda drama etkinliğine sık yer vererek uygulayabilecek deneyimde olmadıklarını düşündürmektedir. Türkiye'de yirmi bir il örneğinde okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama çalışmaları hakkındaki görüş ve uygulamalarıyla ilgili yapılan bir araştırmada, öğretmenlerin %80.2'sinin her gün sürekli olarak dramayı kullanmadıkları, bu durumun öğretmenlerin drama konusunda kendilerini yeterli görmemesinde kaynaklandığı sonucuna varılmıştır (Ömeroğlu vd. 2004). Tablo 5'e göre; öğretmenlerin % 25.3'ünün drama etkinliğini Türkçe dil etkinliği, % 24.2'sinin oyun etkinliği, % 19.4'ünün müzik etkinliği, % 11.1'inin serbest zaman etkinliği, % 8.8'inin sanat etkinliği, % 6.2'sinin fen-matematik etkinliği, % 4.9'unun ise okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ile bütünleştirdiği görülmektedir. Drama etkinliği ayrı bir etkinlik olarak yapılabileceği gibi, diğer etkinliklerle bütünleştirilerek de uygulanabilir. Araştırmada yer alan öğretmenler, drama etkinliğini Türkçe dil etkinliği, oyun etkinliği, serbest zaman etkinliği, müzik etkinliği ile bütünleştirirken, fen-matematik etkinliği, okuma yazmaya

hazırlık çalışmaları ve sanat etkinliğiyle bütünleştirmede yetersiz kalmışlardır. Ömeroğlu vd. (2004) okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama çalışmaları hakkındaki görüş ve uygulamalarıyla ilgili yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin %73,4'ünün drama etkinliğini Türkçe dil etkinliklerinde kullandıklarını saptamışlar ve öğretmenlerin alışlagelmiş şekliyle okunan hikayenin dramatize edilmesini drama etkinliği olarak ifade ettikleri, diğer etkinlikleri kullanma konusunda sıkıntı duydukları sonucuna varmışlardır. Bu durum öğretmenlerin bu konuda sınırlı bilgi birikimine sahip olmalarından kaynaklanabilir. Sınırlı bilgi nedeniyle öğretmenler etkinlikleri uygulamada kendi bildikleri yöntemi kullanmayı tercih ediyor olabilirler. Gönen ve Uyar Dalkılıç (1997) anaokuluna devam eden altmış-yetmiş iki aylık çocuklara destekleyici olarak uygulanan eğitimde drama programının çocukların gelişimine etkisini incelemişler ve erken çocukluk döneminde çocuğa uygulanacak destekleyici eğitimde drama programında, pandomim, konu kaynaklı drama, dramaya dayalı öykü, dramatik oyun, doğaçlama, dramatizasyon başlıkları altında dil kullanım stratejilerine göre sorular sorarak, bilmedikleri sözcükleri ve kavramları açıklayarak, dil eğitimi vermek, çocuğun alıcı ve ifade edici dil delişim düzeyinde, bunlara bağlı olarak sözcük dağarcığında ve tüm bunların sonucunda da dil kullanımını ve dil gelişiminde önemli bir ilerleme sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Ayrıca Gönen ve Uyar-Dalkılıç, anadili etkinliğinde olduğu kadar, fen ve matematik etkinliklerinde de dramanın yer alması gerekliliğini vurgulamışlardır

Tablo 6. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde Kullandıkları Araç-Gereçlere İlişkin Dağılımlar

Drama etkinliğinde Kullanılan Araç-Gereçler*	n	%
Giysiler	84	14.4
Kuklalar	75	12.9
Sözsüz müzik kasetleri	74	12.7
Maskeler	73	12.5
Afişler –Resimler	64	11.0
Çeşitli seslere ait efekt kasetleri	56	9.6
Çocuk edebiyatı metinleri (masallar, şiirler, öyküler v.b.)	54	9.3
Aksesuarlar	39	6.7
Fotoğraflar	33	5.7
Farklı yaşantı olaylar ya da hayvanları konu alan film veya CD'ler	30	5.2
Toplam**	582	100.0

*Bu tabloda yer alan araç-gereçler, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde; araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğinde araç-gereç olarak sıklıkla giysileri (% 14.4), kuklaları (% 12.9), sözsüz müzik kasetlerini (% 12.7), maskeleri (% 12.5) ve afişler-resimleri (% 11.0) kullandıkları görülmektedir. Drama çalışmalarında öğretmenlerin çoğu giysileri kullandıklarını vurgulamışlardır. Bunu kuklalar, sözsüz müzik aletleri, maskeler takip etmiştir. Bu durum öğretmenlerin ulaşılması kolay olan ve bilinen araç-gereçler dışına çıkmadıklarını göstermektedir. Turla (2003)'ya göre, drama etkinliğini daha zengin ve eğlenceli bir hale getirmek, konsantrasyonu sağlamak için materyal kullanımı önemli olmaktadır. Drama etkinliğinde materyal kullanımında ve seçiminde dikkatli davranılması gerekmektedir. Drama etkinliklerinde afişler, resimler, fotoğraflar, sözsüz müzik kasetleri, çeşitli seslere ait efekt kasetleri, farklı yaşantı, olay ya da hayvanları konu alan film veya CD'ler, çocuk edebiyatı metinleri, aksesuarlar, maskeler, giysiler kuklalar kullanılabilirlerdir.

Tablo 7. Anaokulu Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Kurumlarda Drama Odasının Bulunmasına Ve Drama Odasında Bulundukları Materyallere İlişkin Dağılımlar

Kurumda Drama Odasının Bulunma Durumu	n	%
Evet	55	48.7
Hayır	56	49.5
Yanıtsız	2	1.8
Toplam	113	100.0
Drama Odasında Bulundurulan Materyaller*	n	%
Minderler	49	24.6
Kasetçalar	44	22.1
Ritm aletleri	32	16.1
Giysiler	22	11.1
Aksesuarlar	21	10.6
Kuklalar	19	9.5
Maskeler	12	6.0
Toplam**	199	100.0

*Bu tablodaki materyaller, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 7'ye göre; araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin çalıştıkları kurumların % 48.7'sinde drama odası bulunurken, kurumların % 49.5'inde drama odası bulunmamaktadır. Girgin'in (1999) okul öncesi eğitim kurumlarında yaratıcı drama etkinliğine yönelik yaptığı araştırmada, drama çalışmalarının %76 oranıyla halı kaplı bir sınıfta, %14 oranla tiyatro salonu/çok amaçlı bir salonda, %10 oranla kurum dışında gerçekleştirilmekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortam drama etkinliğinde önemli bir etkidir. Özel olarak düzenlenmiş ayrı bir drama odasının olması çalışmayı özel yapar, içinde çalışılan yeri özel kılar. Araç-gereçlerin sürekli

olarak bir yerden başka bir yere taşınmasını engeller. Drama odası ışıklandırma, ses, video, müzik aletleri ve projektörler kullanılmasına olanak sağlar (Kandır 2003b). Bu nedenlerden dolayı anaokullarında drama odalarının bulunmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Tablo 7'ye göre; drama odalarında bulundurulmuş materyallerin % 24.6'sını minderler, % 22.1'ini kasetçalar, % 16.1'ini ritm aletleri, % 11.1'ini giysiler, % 10.6'sını aksesuarlar, % 9.5'ini kuklalar, % 6'sını ise maskeler oluşturmaktadır. Drama etkinliği sırasında araç-gereçlerin kullanımı, çocukların konsantrasyonu sağlama, etkinliği zevkli hale getirmesi açısından çok önemlidir. Araç-gereçler drama etkinliğinde güdülemede kullanıldığı için çocuğun duyularına hitap etmeli ve devamlılığı sağlamak için yapılandırılmalıdır Drama odasında bulunan araç-gereçler odada bulunan dolap veya raflarda muhafaza edilmeli ve gerektiğinde kullanılmalıdır (Aral vd. 2000, Kandır 2003b).

Tablo 8. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğini Uyguladıkları Yerlere İlişkin Dağılımlar

Drama etkinliğinin Uygulandığı Yerler*	n	%
Drama odası	97	58.1
Okulun bahçesi	38	22.7
Grup odası	32	19.2
Toplam**	167	100.0

*Bu tablodaki uygulama yerleri, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 8'e göre anaokulu öğretmenlerinin % 58.1'inin drama etkinliğini drama odasında, % 22.7'sinin okullarının bahçesinde, % 19.2'sinin ise grup odasında uyguladığı görülmektedir. Drama etkinlikleri okul binasının içinde ya da dışında yaptırılabilir ve farklı mekanlarda drama etkinliklerini uygulamak çocukların yaratıcılıklarını olumlu yönde destekler. Aydın (2004) okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama etkinliğindeki yeterliklerini araştırmış ve öğretmenlerin drama etkinliğini uygulama yerleri sayılabilecek müze, galeri, park, kütüphane, vb. ortamlarda drama programlarını tasarlama ve uygulama konusunda kendilerini yetersiz olarak algıladıkları sonucuna varmıştır.

Tablo 9. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde Kullandıkları Aşamalara, Isınma Aşamasında Önem Verdikleri Noktalara, Esas Çalışma Aşamasında Neler Yaptıklarına, Değerlendirme Aşamasını Yapma Zamanlarına ve Değerlendirme Aşamasında Özen Gösterdiği

Drama Etkinliğinde Kullanılan Aşamalar	n	%
Isınma	49	24.1
Esas Çalışma	51	25.1
Değerlendirme	34	16.7
Hepsi	69	34.1
Toplam**	203	100.0
Drama Etkinliğinde Isınma Aşamasında Önem Verilen Noktalar*	n	%
Çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmelerine	71	19.7
Çocukların birbirleriyle kaynaşmasına	65	18.0
Çocukların esas çalışma aşamasına hazır olmalarına	64	17.7
Çocukların yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazır olmalarına	56	15.5
Çocukların bedeninin ısınmasına	54	15.0
Grup dinamiğinin oluşmasına	51	14.1
Toplam**	361	100.0
Drama Etkinliğinde Esas Çalışma Aşamasında Yapılanlar*	n	%
Canlandırma	8	26.7
Yaratıcılık aktiviteleri	8	26.7
Etkin katılımı sağlama	6	20
Bilgilendirme	4	13.3
Dramatizasyon	4	13.3
Toplam **	30	100.0
Drama Etkinliğinde Değerlendirme Aşamasının Yapılma Zamanı	n	%
Çalışmanın sonunda	58	51.3
Bazen aşamaların sonunda, bazen çalışmanın sonunda	39	34.5
Her aşamanın sonunda	10	8.8
Değerlendirme yapmıyorum	3	2.7
Yanıtsız	3	2.7
Toplam	113	100.0

Unurlara İlişkin Dağılımlar

*Bu tabloda yer alan esas çalışma aşamasında yapılanlar, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 9 incelendiğinde, araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin % 25.1'inin drama etkinliğinde esas çalışma aşamasını, % 24.1'inin ısınma aşamasını, % 16.7'sinin ise değerlendirme aşamasını kullandığı görülmektedir. Buna karşılık; ısınma, esas çalışma ve değerlendirme aşamalarının tümünü birden kullandığını belirten

anaokulu öğretmenlerinin oranı % 34.1'dir. Anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğinin ısınma aşamasında % 19.7 oranında çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmelerine, % 18 oranında çocukların birbirleriyle kaynaşmasına ve % 17,7 oranında çocukların esas çalışma aşamasına hazır olmalarına önem verdikleri görülmektedir. Öğretmenler ısınma aşamasında önem verdikleri durumlara ilişkin, çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmelerine, çocukların birbirleriyle kaynaşmasına, çocukların esas çalışmaya hazır olmalarına öncelikli olarak önem verdikleri görülmektedir. Esas çalışmaya geçmeden önce, çocukların yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazır olmaları, çocukların bedenlerinin ısınması ve grup dinamiğinin oluşması aynı derecede önemli görülmektedir. Aral vd. (2000)'e göre, ısınma çalışmalarında bireyin kendisi ile ilgili bilişsel, duyuşsal ve devinimsel özellikleri incelenmesi söz konusudur. Güven kazanma, uyum sağlama, beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedenini beynini duyumsama genel olarak ısınma çalışmaları ile mümkündür. Araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinden, drama etkinliğinde esas çalışma aşamasında neler yaptıklarını belirtmeleri istenmiştir. Ancak anket formunda açık uçlu olarak yer alan bu soruya, sınırlı sayıda yanıt (N = 30) verilmiştir. Anaokulu öğretmenlerinin % 26.7'sinin drama etkinliğinde esas çalışma aşamasında canlandırma, % 26.7'sinin yaratıcılık ile ilgili etkinlikler yer verdiklerini, % 20'sinin etkin katılımı sağlamaya özen gösterdiği, % 13.3'ünün ise sırasıyla bilgilendirme ve dramatizasyon aktiviteleri gerçekleştirdiği ortaya konmuştur. Esas çalışma aşamasında yapılanlarla ilgili belirtilen etkinliklerden öğretmenlerin bu konuda yetersiz bilgiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ömeroğlu vd. (2004)'nin okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerle yaptıkları araştırmada benzer sonuca ulaşılmış, öğretmenlerin drama hakkında yetersiz bilgiye sahip oldukları saptanmıştır. Tablo 9 incelendiğinde anaokulu öğretmenlerinin % 51.3'ünün değerlendirme aşamasını drama çalışmasının sonunda, % 34.5'inin bazen aşamaların sonunda, bazen çalışmanın sonunda, % 8.8'inin her aşamanın sonunda yaptığı görülmektedir. Anaokulu öğretmenlerinin % 2.7'si ise drama etkinliğine dair değerlendirme yapmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin yarısının değerlendirme aşamasını genelde çalışmanın sonunda yaptıkları görülmektedir. Ömeroğlu vd. (2004), yaptıkları çalışmada öğretmenlerin %21.2'sinin değerlendirme aşamasına yer vermediklerini, %60.3'ünün drama çalışmalarının sonunda değerlendirme yaptıklarını belirtmişlerdir. Drama etkinliği mutlaka bir grup tartışması niteliğinde yapılan değerlendirme çalışması ile sonlandırılmalıdır. Olay, durum, öykü ve roller sadece yaşanılıp bırakıldığında öğrenme için yeterli olmayabilmekte, yaşananlar tartışılıp üzerinde konuşulduğunda daha etkili olarak kodlanmakta, gruplanmakta, ayırt edilmekte, analiz ve sentez yapılabilmektedir.

Tablo 10. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde Kullandıkları Tekniklere İlişkin Dağılımları

Drama Etkinliğinde Kullanılan Teknikler*	n	%
Doğaçlama	24	14.0
Pantomim	24	14.0
Canlandırma	18	10.5
Rol alma	16	9.3
Öyküleme	13	7.6
Dramatizasyon	12	7.0
Resim Çizme	10	5.8
Müzikli Drama	10	5.8
Oyun	9	5.2
Yaratıcı drama	8	4.6
Taklit	7	4.0
Dans	6	3.5
Donuk Resim	5	2.9
Fotoğraf oluşturma	3	1.8
Duyu çalışması	3	1.8
Ritm hareketleri	2	1.1
Soru-cevap tekniği	2	1.1
Toplam**	172	100.0

*Bu tabloda yer alan teknikler, öğretmenlerden açık uçlu soru aracılığıyla toparlanmıştır ve belirtilen bazı kavramların teknik olmadığı dikkati çekmektedir. Öğretmenlerin kullandıklarını ifade ettikleri teknikler en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanmıştır.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 10'a göre; araştırmaya katılan anaokulu öğretmenleri drama etkinliğinde genellikle doğaçlama (%14.0), pantomim (% 14.0), canlandırma (% 10.5), rol alma (% 9.3), öyküleme (% 7.6), dramatizasyon (% 7.0) ve resim çizme (% 5.8) tekniklerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Buna ek olarak; anaokulu öğretmenlerinin % 5.8'i drama etkinliğinde müzikli drama, % 5.2'si oyun, % 4.6'sı yaratıcı drama, % 4.0'ı taklit, % 3.5'i dans, % 2.9'u donuk resim, % 1.8'i fotoğraf oluşturma, % 1.8'i duyu çalışması % 1.1'i ritm hareketleri, % 1.1'i soru-cevap tekniklerini kullandığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin açık uçlu olarak sorulan tekniklerle ilgili bu soruya verdikleri cevaplara göre drama etkinliğini birkaç teknikle sınırlı tuttukları, teknikler konusunda da yeterli bilgiye sahip olmadıkları, teknik olmayan bazı kavramlara teknikler içinde yer verdikleri sonucuna ulaşılabilir. Bu soruya verilen yanıt sayısının azlığı da bu durumu doğrular niteliktedir. Ömeroğlu vd. (2004)'nin okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama

çalışmaları hakkındaki görüş ve uygulamalarıyla ilgili yaptıkları araştırmada, öğretmenlerin drama etkinliğinde kullandıkları teknikleri incelemişler ve genellikle teknikler özelleştikçe bu teknikleri kullanım sıklığının azaldığını saptamışlardır. Öğretmenlerin geleneksel eğitim anlayışları doğrultusunda bildikleri teknikleri kullanmayı daha çok tercih ettikleri, bu durumun öğretmenlerin dramada kullanılan teknikler hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklanabileceği sonucuna ulaşmışlardır.

Tablo 11. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde En Sık Kullandıkları Tekniklere İlişkin Dağılımlar

Drama Etkinliğinde En Sık Kullanılan Teknikler*	n	%
Rol alma	12	16.7
Canlandırma	10	13.9
Öyküleme	9	12.5
Doğaçlama	7	9.8
Pantomim	7	9.8
Dramatizasyon	6	8.4
Müzikli Drama	5	6.9
Oyun	5	6.9
Yaratıcı drama	5	6.9
Resim Çizme	3	4.1
Taklit	3	4.1
Toplam**	72	100.0

*Bu tabloda yer alan teknikler, öğretmenlerden açık uçlu soru aracılığıyla toplanmıştır ve belirtilen bazı kavramların teknik olmadığı dikkati çekmektedir. Öğretmenlerin kullandıklarını ifade ettikleri teknikler en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanmıştır.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 11 incelendiğinde; araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğinde sırasıyla en çok rol alma (%16.7), canlandırma (%13.9), öyküleme (%12.5), doğaçlama (%9.8), pantomim (%9.8) ve dramatizasyon (%8.4) tekniklerini kullandıklarını belirttikleri görülmektedir. Anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğinde taklit (%4.1), resim çizme (% 4.1), yaratıcı drama (% 6.9), oyun (% 6.9) ve müzikli drama (% 6.9) tekniklerini de kullandıklarını ifade etmişlerdir. Açık uçlu olarak sorulan, öğretmenlerin drama etkinliğinde kullandıkları teknikler sorusuna sırasıyla doğaçlama, pantomim, canlandırma, rol alma, öyküleme, dramatizasyon, resim çizme cevabını verirken, en sık kullandıkları tekniklerin ise sırasıyla rol alma, canlandırma, öyküleme, doğaçlama, pantomim ve dramatizasyon olduğunu belirtmişlerdir. **Yaratıcı drama, pantomim, canlandırma gibi teknik**

olmayan kavramlara da teknikler içinde yer verdikleri dikkati çekmektedir. Bu durum bize öğretmenlerin teknikler konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, göstermektedir. Öğretmenlerin teknikleri kullanmaları ile ilgili olarak Ömeroğlu vd. (2004) de yaptıkları araştırmalarında, öğretmenlerin drama konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Tablo 12. Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde Aile Katılım Çalışmalarına Yer Verme Durumlarına ve Biçimlerine İlişkin Dağılımlar

Drama Etkinliğinde Aile Katılım Çalışmalarına Yer Verme Durumu	n	%
Evet	27	23.9
Hayır	77	68.1
Yanıtsız	9	8.0
Toplam	113	100.0
Drama Etkinliğinde Aile Katılım Çalışmalarına Yer Verme Şekilleri*	n	%
Çocuklarla birlikte etkinliğe katarak	19	44.2
Evde veya okulda eğitim materyali hazırlamalarını sağlayarak	13	30.2
Uygulanan drama etkinliğini gözlemlemelerini sağlayarak	7	16.3
Drama etkinliğinde öğretmene yardımcı olmalarını sağlayarak	4	9.3
Toplam**	42	100.0

*Bu tablodaki yer verme şekilleri, öğretmenlerin yanıtlarına göre en yüksek orandan en düşük orana doğru sıralanması ile düzenlenmiştir.

** Bir öğretmen birden fazla seçeneği işaretleyebildiği için tablodaki yüzdeler, işaretlenen seçeneklerin yüzdesine karşılık gelmektedir.

Tablo 12'ye göre, araştırmaya katılan anaokulu öğretmenlerinin yalnızca % 23.9'unun drama etkinliğinde aile katılım çalışmalarına yer verdiği bulunmuştur. Drama etkinliğinde aile katılım çalışmalarına yer vermeyen anaokulu öğretmenlerinin oranı ise % 68.1'dir. Tablo incelendiğinde, drama etkinliğinde aile katılım çalışmalarına yer veren öğretmenlerin % 44.2'sinin aileleri çocuklarla birlikte etkinliği katarak, % 30.2'sinin ailelerin evde veya okulda eğitim materyali hazırlamalarını sağlayarak, %16.3'ünün ailelerin uygulanan drama etkinliğini gözlemlemelerini sağlayarak, % 9.3'ünün ise ailelerin drama etkinliğinde öğretmene

yardımcı olmalarını sağlayarak aile katılım çalışmalarını gerçekleştirdiği görülmektedir. Aile katılım çalışmalarına %23,9 oranında yer veren öğretmenlerinde, bunu en çok aileleri çocuklarla birlikte etkinliğe katarak yaptıkları belirtmişlerdir. Ömeroğlu vd. (2003)'e göre, ailelerin eğitime katılmasıyla, çocukların okul ve ileriki yaşantılarında başarılarının artması, mutlu ve başarılı bir kişi olarak hayata hazırlanmaları sağlanmış olur. Aileler eğitime katılarak, çocukların eğitimlerinde kendi rollerinin öneminin, kendi ilgi, yetenek ve becerilerin farkına varırlar ve bu becerileri geliştirirler, kuruma ve öğretmene olan güvenleri artar. Bu nedenle de diğer etkinliklerde olduğu gibi drama etkinliğinde de aile katılım çalışmalarına yer verilmesi gerekli görülmektedir.

ÖNERİLER

Anaokulu öğretmenlerinin eğitim programlarında drama etkinliklerine yer verme durumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın sonuçları dikkate alınarak bazı önerilerde bulunulabilir;

Okul öncesi dönemde drama etkinliğini uygulamak için öğretmenlerin gerekli bilgi ve deneyime sahip olması beklenmektedir. Bu konuda okul öncesi eğitimde çalışmak üzere öğretmen yetiştiren bölümlerdeki drama derslerinde bir taraftan öğretmen adaylarının drama yaşantısı geçirmesi sağlanırken bir taraftan da okul öncesi eğitimde uygulanabilecek drama örnekleri üzerinde durulmalıdır. Alanda çalışan öğretmenlerin drama konusundaki yetersizliklerini gidermeleri için, dramayı yaygınlaştırma çabası içinde olan kurumlarla işbirliği yapılarak toplantılar, atölye çalışmaları planlanabilir. Anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğini uygulama konusunda bilgi ve deneyimlerini artırmak ve okul öncesi eğitim programında drama etkinliğine daha fazla yer vermelerini sağlamak için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim kursları etkili hale getirilebilir.

Bu araştırma, Ankara il merkezinde bulunan bağımsız anaokullarında görev yapan öğretmenlerle yürütülmüştür. İlköğretim bünyelerinde yer alan anasınıflarında ve özel anaokullarında görev yapan öğretmenlere yönelik araştırmalar planlanabilir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2006 yılında uygulamaya konulan Okul Öncesi Eğitim Programı'na uygun olarak, öğretmenlerin drama etkinliğini planlama ve uygulamalarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Ayrıca okul öncesi öğretmenler ile drama etkinliklerini kullanmalarına yönelik deneysel çalışmalar planlanabilir.

KAYNAKLAR

Anonim. 2006. Okul öncesi eğitim programı (36-72 aylık çocuklar için). Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.

Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S. 2000. Drama. Ya-Pa Yayınları, İstanbul.

Aral, N., Kandır, A. ve Can Yaşar M. 2002. Okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim programı Ya-pa yayınları, İstanbul

Aral, N., Kandır, A. ve Can Yaşar, M. 2001. Okul öncesi eğitim 2. Ya-Pa Yayınları, İstanbul.

- Aral, N., Köksal Akyol, A ve Can Yaşar, M. 2007. Okul öncesi dönemde drama etkinlikleri. Oluşum Yayıncılık. Ankara.
- Aydın, M. 2004. Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama etkinliklerindeki yeterlilikleri. Yüksek Lisans Tezi (basılmamış). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Aysan, F., Gürşimşek, I., Bilen, S., Yıldız, V. ve Türnüklü, A. 2004. Öğretmen adaylarının okul öncesi sanat etkinliklerine ve kendi yeterliklerine ilişkin görüşleri. Erken Çocukluk Eğitiminde Sanat Sempozyumu, Morpa Kültür Yayınları Ltd. Ş., s. 39-59. İstanbul.
- Batak, F. 1997. Okul öncesi dönem çocuğunda çocuktan çocuğa eğitim. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. 2002. Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (5th ed.). Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Dalbud, Z. and Köksal Akyol A. 2007. Research into Kindergarten Teachers' Drama Activity Planning with Respect to the Department They Graduated from and Their Length of Teaching Experience. Pakistan Journal of Social Sciences. 4(2): 293-298.
- Girgin, T. 1999. Türkiye'de okul öncesi eğitim kurumlarında yaratıcı drama etkinliği. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Gönen, M. ve Uyar-Dalkılıç, N. 1997. Anaokuluna devam eden 60-72 aylık çocuklara destekleyici olarak uygulanan eğitimde drama programının çocukların dil gelişimine etkisinin incelenmesi. Okul Öncesi Eğitim Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Basımevi, s.125-135, Ankara.
- Gürol, A. 2002. Okul öncesi eğitim öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin belirlenmesi. Doktora tezi (basılmamış), Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Güven, G. 2001. Okul öncesi eğitimde drama liderinin anaokulu öğretmenlerinin ve anne babaların eğitimde drama çalışmaları hakkında görüşleri. Yüksek lisans tezi (basılmamış). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kandır, A. 2003a. Yaratıcı dramanın okul öncesi eğitim programındaki yeri ve hedefleri. Okul öncesi eğitimde drama. Kök yayıncılık, s.19-28, Ankara.
- Kandır, A. 2003b. Drama oyun alanının hazırlanması. Okul öncesi eğitimde drama. Kök yayıncılık, s. 81-90, Ankara.
- Köksal Akyol, A. 2003a. Drama ve dramanın önemi. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 1 (2); 179-190.
- Köksal Akyol, A. 2003b. Yaratıcı drama. Yönetimde Problem Çözme Teknikleri. (Ed: T. Çalık). Nobel Yayın Dağıtım. s. 61-86. Ankara

Köksal Akyol, A. 2003c. Okul öncesi eğitimde drama ve drama örnekleri. Türkiye 5. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri, Okul Öncesinde Drama ve Tiyatro. Oluşum Drama Enstitüsü. 23-25 Haziran 2004. s. 63-76. Ankara.

Köksal Akyol, A. ve Koçer Çiftçi, H. 2004. Okul Öncesi Eğitimi Öğretmeninin Yetişmesinde Dramanın Önemi ve Okul Öncesi Eğitimde Drama Dersini Veren Öğretim Elemanında (Liderde) Olması Gereken Özellikler. Türkiye 6. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri, Drama Liderliği, Drama Lideri Yetiştirme Programları, Üniversitelerde Drama Eğitimi. Oluşum Drama Enstitüsü. Yayınları: 8. 25-27 Haziran 2004. s. 39-46. Ankara.

O'Neil, C. and Lambert, A. 1991. Drama Structures A Pratical Handbook for Teachers. Heinemann Educational Books, Inc. Cheltenham, England.

Ömeroğlu, E. Ersoy, Ö. ve Turla, A. 2004. Türkiye'de 21 il örneğinde okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler ve drama çalışmaları hakkındaki görüş ve uygulamaları. Erken Çocukluk Eğitiminde Sanat Sempozyumu, Morpa Kültür Yayınları Ltd. Ş., s. 89-102, İstanbul.

Ömeroğlu, E. Yazıcı, Z. ve Dere, H. 2003. Okul öncesi eğitim kurumlarında ebeveynin eğitime katılımı. Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Morpa yayınları, s. 440-446, İstanbul.

Pinciotti, P. 1993. Creative drama and young children: The dramatic learning connection. Art Education Policy Review, 94(6), 24-28.

San, İ. 1999. Türkiye'de yaratıcı drama çalışmalarının dünü ve bugünü. Cumhuriyet ve Çocuk, 2. Ulusal Çocuk Kültürleri Kongresi. Yayına Hazırlayan: Bekir Onur. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları. s. 267-273. Ankara.

Turla, A. 2003. Yaratıcı dramada kullanılan materyaller. Okul öncesi eğitimde drama. Kök Yayıncılık, s.85-90, Ankara.

Üstündağ, T.1996. Yaratıcı dramanın üç boyutu". Yaşadıkça Eğitim, 49:19-23.

Üstündağ, T.1998. Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. Eğitim ve Bilim, 22(107): 28-35.

Wessels, C. 1987. Drama. Oxford University pres, England.